

Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp Ontwerp-verklaring van geen bedenkingen Windpark Caprice
Portefeuillehouder A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel 209715

Beslispunten

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven voor realisering van Windpark Caprice.
2. Te verklaren dat ten behoeve van de te verlenen omgevingsvergunning geen exploitatieplan hoeft te worden vastgesteld.

Samenvatting

Er is een vergunning aangevraagd voor twee windturbines, met een bandbreedte 150 tot 240 meter hoog, op het terrein van de steenfabriek Huissenswaard, op de plek waar de doorgetrokken A15 straks het Pannerdensch Kanaal kruist. De gemeente staat in beginsel positief ten aanzien van windenergie, mits wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde beleidskader wind. In de afgelopen periode heeft de initiatiefnemer een milieueffectrapportage opgesteld, onderzoeken uitgevoerd, adviezen ingewonnen en is er overleg gevoerd met omwonenden, betrokkenen, ons als gemeente en met de provincie.

Hieruit concluderen wij dat het plaatsen van deze twee windturbines een forse impact heeft op de omgeving, natuur en omwonenden. Tegelijkertijd hebben we windenergie nodig voor de energietransitie van Lingewaard. Om deze afweging goed te maken is deze aanvraag getoetst aan de door de raad gestelde kaders voor windenergie. De aanvraag voor twee windturbines bij steenfabriek Huissenswaard voldoet hieraan.

Het vormgeven van dit project willen wij op een verantwoorde manier doen met oog voor natuur, landschap, leefbaarheid en het eerlijk verdelen van de lusten en de lasten. Hierover zijn met de initiatiefnemers afspraken gemaakt.

Alles overwegende is er sprake van een haalbaar en uitvoerbaar plan dat getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Daarom wordt de raad voorgesteld om een ontwerp-vvvgb af te geven. De gemeenteraad maakt de afweging of afwijken van het bestemmingsplan voor dit project getuigd van een goede ruimtelijke ordening. Hiervoor ligt een ontwerp-verklaring vvgb voor. Op basis van een door de raad verstrekte ontwerp-vvvgb kan het college vervolgens de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage leggen.

Inleiding

De gemeente staat in beginsel positief ten aanzien van windenergie. Dit is ook door de raad uitgesproken in het beleidskader wind. We werken aan een duurzaam en mooi Lingewaard, ook voor toekomstige generaties. Windenergie levert een bijdrage aan de verduurzaming van de energievoorziening. We hebben windenergie nodig om onze klimaatdoelstellingen te behalen en fossiele energiebronnen als kolen en aardgas te vervangen. De uitstoot van CO₂ zal hierdoor verlaagd worden. Initiatieven voor windenergie roepen echter ook veel vragen op, vanwege de impact van windturbines op de omgeving.

Er is een vergunning aangevraagd voor twee windturbines, met een bandbreedte voor de tiphoogte van minimaal 150 tot maximaal 240 meter, op het terrein van de steenfabriek Huissenswaard, op de plek waar de doorgetrokken A15 straks het Pannerdensch Kanaal kruist.

In de afgelopen periode is er een milieueffectrapportage opgesteld, zijn onderzoeken uitgevoerd, adviezen ingewonnen en is er overleg gevoerd met omwonenden, betrokkenen en andere partijen. Op basis hiervan hebben we de aanvraag getoetst aan de door de raad vastgestelde beleidskaders voor windenergie. Zodat college en gemeenteraad een integrale belangenafweging kunnen maken.

De gemeenteraad maakt de afweging of afwijken van het bestemmingsplan voor dit project getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Hiervoor ligt een ontwerp-vvgb voor. Op basis van een door de raad verstrekte ontwerp-vvgb kan het college vervolgens de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage leggen.

Wettelijk kader of beleidskader

Proces tot nu toe

- Windpark Caprice B.V. heeft op 17 maart 2019 een conceptaanvraag voor een omgevingsvergunning (vooroverleg) ingediend voor de oprichting van 2 windturbines op de locatie van Steenfabriek Caprice, Scherpekamp 3 in Angeren.
- Besluiten voor zowel de omgevingsvergunning als andere benodigde vergunningen worden gecoördineerd vanuit het coördinatiebesluit dat op 27 juni 2019 door de gemeenteraad is genomen.
- De definitieve aanvraag voor de bouw en exploitatie van twee windturbines is ontvangen op 5 juli 2019.
- Naast het doorlopen van de wettelijke procedure (zie bijlage 1 stappenplan procedures) voor vergunningverlening is dit initiatief getoetst aan het beleidskader windenergie (zie bijlage 12 notitie "Toetsing beleidskader windenergie").
- Om te voldoen aan het wettelijk verplichte vooroverleg is de aanvraag toegestuurd aan de verschillende overlegpartners en degene die ook in het kader van de MER –procedure zijn aangeschreven. De ingekomen reacties zijn verwerkt in de Reactienota vooroverleg Windpark Caprice (zie bijlage 2 Reactienota vooroverleg).
- De m.e.r.-commissie (zie bijlage 4 Advies Commissie m.e.r.) en de Commissie Omgevingskwaliteit (zie bijlage 3 Advies Commissie Omgevingskwaliteit) hebben een advies uitgebracht. De opmerkingen van de m.e.r.-commissie zijn verwerkt in de aanvraag zoals die nu voorligt. De Commissie Omgevingskwaliteit heeft een negatief advies uitgebracht.

Aanvraag in strijd met bestemmingsplan

- De ingediende aanvraag is in strijd met het bestemmingsplan.
- Er kan medewerking worden verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) indien:
 - o de aanvraag niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en;
 - o de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.
- Op de aanvraag is de uitgebreide procedure van toepassing. Dit betekent dat;
 - o er mogelijkheid moet zijn om te reageren in het kader van het wettelijk vooroverleg, en dat daarna;
 - o zowel de ontwerp-omgevingsvergunning als de ontwerp-vvgb ter visie moeten worden gelegd. Eenieder heeft dan vervolgens de mogelijkheid daarop te reageren met een schriftelijke zienswijze.

Bevoegdheden en verdere proces

- Burgemeester en wethouders zijn bevoegd gezag voor het verlenen van de omgevingsvergunning.
- Naast de omgevingsvergunning zijn ook vergunningen nodig in het kader van de Wet natuurbescherming en wellicht de Waterwet. Bevoegd gezag hiervoor ligt bij andere overheden. Provincie Gelderland is voornemens vergunning te verlenen op basis van de Wet natuurbescherming. Op basis van de huidige aanvraag is een Waterwetvergunning van Rijkswaterstaat vooralsnog niet

nodig. Als er aanvullende verharding nodig blijkt te zijn kan een Waterwetvergunning in een latere fase van het project wel nodig zijn. De Waterwetvergunning vormt dan de tweede tranche in de gecoördineerde procedure.

- De besluitvorming over de Waterwetvergunning en de Wet natuurbeschermingsvergunning worden gecoördineerd met dit besluit vanuit het coördinatiebesluit dat op 27 juni 2019 door uw raad is genomen.
- De gemeenteraad heeft een zelfstandige bevoegdheid om al dan niet een vvgb af te geven. De vergunning moet worden geweigerd als de vvgb wordt geweigerd.
- De vvgb kan alleen kan worden geweigerd indien de activiteit in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en er geen goede ruimtelijke onderbouwing is aangeleverd.
- De gemeenteraad kan geen vvgb afgeven zonder dat eerst een ontwerp-vvgb ter inzage heeft gelegen. Daarom leggen we de ontwerp-omgevingsvergunning met daarbij de ontwerp-vvgb na behandeling in de gemeenteraad zes weken ter inzage.
- Zienswijzen over de ontwerp-omgevingsvergunning moeten bij burgemeester en wethouders worden ingediend.
- De gemeenteraad beslist over de ingebrachte zienswijzen op de ontwerp-vvgb. En de gemeenteraad beslist uiteindelijk of naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen de definitieve vvgb wordt afgegeven.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)

Het nemen van een zorgvuldige, gemotiveerde beslissing op de aanvraag om omgevingsvergunning voor Windpark Caprice, in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

Wanneer windpark Caprice gerealiseerd is, levert dit windpark een substantiële bijdrage aan de energiedoelstellingen van de gemeente Lingewaard, zoals opgenomen in het Gelders Energie Akkoord (GEA).

Argumenten en alternatieven

1.1 Initiatief voldoet aan Beleidskader windenergie

Op 18 september 2019 heeft de gemeenteraad van Lingewaard haar beleidskader voor windenergie vastgesteld. In de bijlage is een uitgebreide notitie 'Toetsing beleidskader windenergie' (zie bijlage 12 Toetsing beleidskaders windenergie) opgenomen. Windpark Caprice voldoet aan de randvoorwaarden als gesteld in dit beleidskader:

- Landschappelijke inpassing: Bij plaatsing van nieuwe windturbines moet gestreefd worden naar een rustig en ordelijk beeld. Moderne windturbines hebben een totale hoogte (tiphoogte) van 150 – 240 m. Hierdoor valt niet meer te spreken van een landschappelijke inpassing van de windturbines, ze vormen een nieuwe dominante laag in het landschap. Verder streeft Lingewaard naar een ordelijk landschappelijk beeld, waarbij windturbines worden gekoppeld aan bestaande grootschalige infrastructuur en glastuinbouw. Het initiatief bevat geen solitaire windturbine en is niet geplaatst in de uiterwaarden langs de Waal (waar plaatsing van windturbines door de raad is uitgesloten). De windturbines worden opgericht ter weerszijden van de aanlanding van de te realiseren brug voor de door te trekken A15, liggen naast het Pannerdens Kanaal en is daarmee aan grootschalige infrastructuur gekoppeld. Vanuit verschillende omwonenden en betrokkenen klinkt door dat windturbines het landschap domineren en dat de uiterwaarden niet geschikt zijn voor plaatsing van windturbines. De commissie Omgevingskwaliteit concludeert: *“De commissie heeft waardering voor de zorgvuldige aanpak bij de landschappelijke beoordeling die, aan de hand van goede fotovisualisaties, een realistisch en 'eerlijk' beeld schetst van de visuele impact van windpark Caprice op het landschap en op de leefomgeving van de omwonenden”*. De commissie concludeert verder: *“Vanuit ruimtelijke kwaliteit adviseert de commissie dan ook (zeer) negatief over de plaatsing van de twee windturbines.”* De commissie overweegt daarbij het volgende: *“De commissie realiseert zich tegelijkertijd dat windenergie, met de huidige technieken, een belangrijke bijdrage levert op weg naar een duurzaam Lingewaard. De commissie begrijpt dat het gemeentebestuur een afweging moet maken tussen argumenten*

van ruimtelijke kwaliteit enerzijds en energietransitie/duurzaamheid anderzijds. Mocht de gemeente toch medewerking verlenen aan de realisering van het windpark, dan adviseert de commissie om het verlies aan ruimtelijke kwaliteit ('landschapspijn') te compenseren middels een ruimtelijke kwaliteitsbijdrage en/of landschapsversterking”.

De windturbines zijn gesitueerd binnen het uitbreidingsdeel van het bedrijventerrein van de steenfabriek. Om deze uitbreiding mogelijk te maken is een plan ingediend ten behoeve van de versterking van de kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone (GO). De provincie Gelderland is akkoord gegaan met deze natuurversterkingsmaatregelen. Gezien het feit dat de beoogde windturbines binnen het uitbreidingsdeel van het fabrieksterrein zijn gelegen is de natuurversterking van GO reeds geborgd. Maatregelen voor versterken van GO en ruimtelijke kwaliteit/landschap worden in het plangebied dus reeds genomen. De natuurversterkingsmaatregelen komen voort uit de voorgenomen delfstofwinning waarvoor een vergunning is verleend aan Caprice/K3Delta. In de bijlage is opgenomen het bijbehorende inrichtingsplan deel uitmakend van deze vergunning (zie bijlage 7 Inrichtingsplan Caprice/K3Delta).

- **Communicatie:** Vanaf het moment dat het principeverzoek is ingediend, is er door initiatiefnemer en gemeente gecommuniceerd naar omwonenden en belanghebbenden op diverse manieren. Onder meer door middel van inloopavonden, nieuwsbrieven en updates per e-mail, publicaties over ter inzage ligging van stukken, een vragenlijst en online ruimte-ateliers. Alle informatie vanuit de gemeente is gepubliceerd op <https://www.lingewaard.nl/windenergie-lingewaard> en ook de website van initiatiefnemer <https://www.windparkcaprice.nl/> wordt actueel gehouden.
- **Klankbordgroep:** De initiatiefnemer heeft een klankbordgroep opgericht. Hierin zitten omwonenden, leden van Strijdbaar Angeren, werkgroep Doornenburg, Dorpsraad Loo en Lingewaard Natuurlijk. De klankbordgroep heeft als afgevaardigden van de omgeving inspraak op de ontwikkeling van het initiatief en brengen hier hun ideeën en wensen in. Daarnaast zijn ze uitgenodigd voor de online-bijeenkomsten als invulling van de ruimte-ateliers. De verslaglegging door de initiatiefnemers en de diverse presentaties zijn als bijlage toegevoegd (zie bijlage 5 verslaglegging online-bijeenkomsten als invulling ruimte ateliers).
- **Milieueffectrapportage:** Voor het initiatief is een vrijwillige milieueffectrapportage (MER) opgesteld, welke onderdeel uitmaakt van de ontwerpvergunning. Uit het MER blijkt dat er geen significant negatieve effecten zijn te verwachten door de realisatie van de twee windturbines. De Commissie m.e.r. heeft advies uitgebracht over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en het MER. De Commissie m.e.r. heeft aangegeven dat het MER nog belangrijke informatie mist (over stikstof, vleermuizen en risico's) om een besluit te kunnen nemen over het windpark Caprice BV waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. De gevraagde informatie is aangeleverd en verwerkt in de nu voorliggende stukken (zie bijlage 13 projectMER met bijlagen voor de deelonderzoeken).
- **Ruimte-atelier:** Het ruimte-atelier is vanwege de uitbraak van het coronavirus online gehouden en een verslaglegging is als bijlage opgenomen (zie bijlage 5 verslaglegging online-bijeenkomsten als invulling ruimte ateliers). In de bijeenkomsten zijn de milieueffecten besproken. De deelnemers staan negatief ten aanzien van de komst van windturbines. Indien er toch windturbines komen, dan zou volgens enkele reacties de omgeving gecompenseerd moeten worden. Daarom is een omgevingsfonds en extra fonds ten gunste van de gemeenschap opgenomen en geborgd in de exploitatieovereenkomst (zie bijlage 8 concept exploitatieovereenkomst).
- **Tijdelijkheid:** Voorliggende omgevingsvergunning bestrijkt een termijn van 20 jaar.

1.2 *Afspraken zijn gemaakt over verdeling lusten en lasten conform beleidskaders windenergie en naar aanleiding van reacties omwonenden en betrokkenen.*

Naast bovengenoemde punten ziet het Beleidskader windenergie ook op een omgevingsfonds, compensatie van omwonenden en financiële participatie. Het beleidskader windenergie stelt dat een initiatief voor 50% uit lokaal eigenaarschap moet bestaan. Gezien de eigendomssituatie (turbines komen op gronden in eigendom van de steenfabriek te staan) van de turbines is lokaal eigenaarschap anders ingevuld. Onder punt 4 is aangegeven op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven. De direct omwonenden binnen een straal van 800 meter moeten een compensatie ontvangen en er dient een maatschappelijke bijdrage te zijn van € 0,50 per MWh productie.

Participatie

In het proces zijn door omwonenden en betrokkenen zorgen geuit. De zorgen zijn, naast de impact op het landschap, van toepassing op de slagschaduw komend van de rotorbladen en overlast van (vracht)verkeer van de steenfabriek Huissenswaard in de omgeving. Daarnaast was een zorg de evenredigheid van de impact van de windturbines op de omgeving en de compensatie voor de omgeving.

Uitkomst

Er is invulling gegeven aan het Beleidskader en de zorgen die zijn geuit op de volgende punten:

1. Ruimtelijke maatregelen.

De windturbines zijn gesitueerd binnen het uitbreidingsdeel van het bedrijventerrein van de steenfabriek. Om deze uitbreiding mogelijk te maken is een plan ingediend ten behoeve van de versterking van de kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone (GO). De provincie Gelderland is akkoord gegaan met deze natuurversterkingsmaatregelen. Gezien het feit dat de beoogde windturbines binnen het uitbreidingsdeel van het fabrieksterrein zijn gelegen is de natuurversterking van GO reeds geborgd. Maatregelen voor versterken van GO en ruimtelijke kwaliteit/landschap worden in het plangebied dus reeds genomen. De natuurversterkingsmaatregelen komen voort uit de voorgenomen delfstofwinning waarvoor een vergunning is verleend aan Caprice/K3Delta en een inrichtingsplan is opgesteld.

Slagschaduw op de woningen mag wettelijk gezien niet meer 5 uur en 40 minuten per jaar bedragen. Met de initiatiefnemers is overeen gekomen dat de slagschaduw op woningen tot 0 uur wordt gereduceerd.

2. Compensatie direct omwonenden.

Direct omwonenden in een straal van 1000 m rondom de windturbines worden gecompenseerd voor een te verdelen bedrag van in totaal € 35.000 per jaar. De hoogte van het bedrag per woning is afhankelijk van de afstand tot de turbine. De afstand van 1000 m heeft de voorkeur van de klankbordgroep. Initiatiefnemer heeft het besluit genomen om de afstand derhalve te verhogen van de gestelde kader van 800 naar 1000 m rondom de windturbines. In plaats van 30 woningen worden daarmee ruim 60 woningen gecompenseerd.

3. Omgevingsfonds.

De bijdrage aan de omgeving bedraagt € 0,50 per MWh. Met een verwachte productie door de initiatiefnemers van 38.000 MWh is de jaarlijkse bijdrage € 19.000. Het omgevingsfonds wordt verdeeld over Angeren, Loo en Doornenburg. De vertegenwoordigde organisatie of vereniging van Angeren, Loo en Doornenburg hebben jaarlijks de beschikking over ruim € 6.000 met volledige zeggenschap en naar eigen inzicht te besteden ten gunste van de omgeving.

4. Gemeenschapsfonds.

Het gemeenschapsfonds wordt gevuld tot minimaal 50% van de winstrecht en wordt bij het dalen van de obligatierente jaarlijks hoger. Hiermee wordt het 50% lokaal eigenaarschap ingevuld. Bij turbines met een tiphoogte van 240 meter hoog is dit naar verwachting over de gehele looptijd circa € 1 miljoen. Dit bedrag wordt gebruikt als bijdrage aan een te realiseren parallelweg langs de A15. Dit is een brede wens waardoor de inwoners van Angeren minder last hebben van het vrachtverkeer en bijdraagt aan een betere ontsluiting van Doornenburg en Angeren. Mocht deze ontsluiting onverhoopt niet te realiseren zijn dan komt het bedrag beschikbaar aan de energietransitie van Angeren en Doornenburg.

5. Financiële participatie.
Omwonenden en inwoners van Lingewaard kunnen financieel participeren, door het kopen van obligaties. De hoogte van de obligaties is €1,5 miljoen, de rente 5% en de looptijd 15 jaar. Over de uitwerking worden afspraken gemaakt in samenwerking met Lingewaard Energie. De uitwerking wordt vertaald in een deelnemersplan en voorgelegd aan de gemeente Afspraken over de financiële participatie zijn vertaald in een notitie en zijn geborgd in de bijgesloten exploitatieovereenkomst (zie bijlage 8c notitie financiële participatie).
6. Planschade.
Wordt uitgekeerd en is vastgelegd in de planschadeverhaalsovereenkomst.

Duiding

Van belang is om de verdeling van lusten en lasten naast het beleidskader windenergie te plaatsen en te constateren:

- A. Invulling is gegeven aan zorgen die in het participatietraject zijn geuit (slagschaduw, verkeer, overlast en impact in relatie tot financiële compensatie). Daarbij dient te worden opgemerkt dat de afspraken-set waar gemaakt kan worden bij turbines die veel duurzame elektriciteit opwekken en daarmee voldoende financieel renderen. Het gaat om turbines met een tiphoogte van 240 meter. Als er lagere turbines worden gerealiseerd gaat de opbrengst flink omlaag, en daarmee ook het bedrag van de winstdeling. Ter indicatie, een turbine van 240 meter hoog wekt 3 maal zo veel duurzame elektriciteit op als een turbine van 150 meter hoog.
- B. Provincie Gelderland aangeeft dat Windpark Caprice ten opzichte van andere windparken in Gelderland zeer vergaande financiële compensatie / participatie biedt en plaatst het in de 'top 3'. Het delen van 50% van de opbrengsten met de omgeving zónder dat de omgeving risicovol in het project zit, vindt de provincie bijzonder. De huidige werkwijze bij nieuwe windparken is dat burgercoöperaties mede ontwikkelen, maar lopen dan daarmee het risico geld kwijt te zijn als het project niet door gaat. Dat risico lopen de omwonenden van Windpark Caprice niet. In totaal wordt ook (veel) verder gegaan dan de €0,50/MWh voor de omgeving die de gedragscode voorschrijft.

1.3 *Uit de ruimtelijke onderbouwing, inclusief bijbehorende onderzoeksrapporten, blijkt dat sprake is van een aanvaardbare ontwikkeling/goede ruimtelijke ordening.*

In het opgesteld mer-rapport zijn drie opstellingsvarianten onderzocht en beoordeeld. Te weten:

Variant	Aantal windturbines	Ashoogte (±)	Rotordiameter (±)	Tiphoogte (±)
Variant 1	2	100m	100m	150m
Variant 2	2	130m	130m	195m
Variant 3	2	160m	160m	240m

Onderzoek heeft plaatsgevonden op de volgende effecten: geluid, slagschaduw, externe veiligheid, bodem, water en archeologie, landschap, ecologie en energieopbrengst.

Aan de hand van de uitkomsten van de onderzoeken van de onderzochte mer-varianten is een voorkeursalternatief (VKA) bepaald. Het VKA bestaat uit 2 windturbines waarvan de locaties vast liggen, maar welke een bandbreedte kennen in de ashoogte (130-160m) en de rotordiameter (130-170m). Tevens bestaat er een maximale tiphoogte van 240 m. Initiatiefnemer verwacht binnen deze bandbreedte voldoende windturbintypes beschikbaar zijn om een goede keuze te kunnen maken voor haalbaar en uitvoerbaar plan.

Per uitgevoerd onderzoeken geven we hieronder aan wat de conclusie is.

- *Akoestisch onderzoek;*
Alle onderzochte varianten voldoen aan de wettelijke norm. Daarbij is ook rekening gehouden met cumulatie met andere bronnen waaronder scheepsvaartlawaaai, bestaand verkeerslawaaai, verkeerslawaaai na de aan te leggen (doortrekking van) A15, industrielawaaai van bedrijventerreinen Caprice direct en indirect lawaaai gerelateerd aan ontgroning van de

buitenpolder. Ten aanzien van woningen van derden zijn geen mitigerende maatregelen nodig.

- *Slagschaduwonderzoek*

Onderzoek heeft aangetoond dat er bij alle varianten slagschaduw kan optreden. Door een automatische stilstandvoorziening toe te passen kan en zal worden voldaan aan de wettelijke slagschaduwnorm. Met initiatiefnemers is overeengekomen dat de slagschaduw op woningen tot 0 uur wordt gereduceerd.

- *Externe veiligheid onderzoek*

Er is getoetst aan de eisen uit het Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling. Hieraan wordt voldaan. Daarnaast moeten windturbines aan strenge eisen voldoen in het kader van het Handboek Risicozonering Windturbines. Er is onderzocht of de windturbines een significante bijdrage hebben op de volgende risicobronnen: gasontvangststation N-035 (Scherpekamp 35), buisleiding N-578-01, hoogspanningsleiding (tracé Dodewaard-Doetinchem), spoorlijn Betuweroute, waterkering, toekomstige snelweg A15 en vaarweg Pannerdensch Kanaal. Uit de risicoanalyse blijkt dat de windturbines niet risicoverhogend zijn. Daarmee kan de conclusie worden getrokken dat de twee windturbines niet leiden tot knelpunten voor het aspect externe veiligheid.

- *Landschappelijke beoordeling*

Door hun grote afmetingen (met name de hoogte) hebben windturbines een grote impact op het landschap. In de Provinciale omgevingsverordening is bepaald dat aandacht besteed moet worden aan de volgende aspecten: de ruimtelijke kenmerken van het landschap, de maat, schaal en inrichting van het landschap, de visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine (s), de cultuurhistorische achtergrond en waarden van het landschap en de beleving van de windturbine (s) in het landschap. In een uitgebreide landschappelijke analyse zijn deze aspecten verder uitgewerkt. In het rapport wordt het uiterwaardenlandschap betiteld als een hoogwaardig landschap.

Door het natuurlijke karakter van het uiterwaardenlandschap, passen de windturbines hier volgens dit rapport zeer slecht. Daarnaast is er in mindere mate ook sprake van negatief effecten op de overige landschapstypen. Koppeling aan toekomstige energiecorridor A15 is één van de weinige voorbeelden waarbij het initiatief een mogelijke aansluiting vindt. Voorgesteld wordt mitigerende maatregelen in de uiterwaarden te treffen.

- *Rapport soortenbescherming*

Er zijn aanvaringssslachtoffers onder vogels en vleermuizen te verwachten. Daarom is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten bescherming) nodig. De aantallen blijven echter ruimschoots onder het 1%-criterium waardoor significante negatieve effecten op de staat van instandhouding redelijkerwijs zijn uit te sluiten (en een ontheffing dus kan worden verleend).

- *Rapport gebiedsbescherming*

Er zijn effecten te verwachten voor zowel het natura 2000-gebied Rijntakken, het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de groene Ontwikkelzone (GO). De effecten zijn uitgebreid beschreven in de rapportage. Er is na een 'voortoets' een 'passende beoordeling' opgesteld waaruit is gebleken dat significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden als gevolg van de windturbines zijn uitgesloten. Effecten vanwege stikstofdepositie worden met behulp van de vernieuwde regels gesaldeerd of anderszijds afgewikkeld. Dit heeft tot gevolg dat de vergunning omtrent gebiedsbescherming Wet natuurbescherming afgegeven kan worden. Significante negatieve effecten op het GNN, GO en overig provinciaal aangewezen gebieden zijn uitgesloten.

Op basis van de nu voorliggende stukken kan op dit moment de conclusie worden getrokken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. We constateren dat:

- Met de hiervoor beschreven deelonderzoeken en de milieueffectrapportage de milieuhygiënische aanvaardbaarheid is aangetoond;

- Er sprake is van een in zekere mate rustig en ordelijk beeld door:
 - de koppeling aan grootschalige infrastructuur Pannerdens Kananaal/A15 en
 - twee turbines in plaats van 1 solitair exemplaar;
- Mitigerende maatregelen (voor landschap en natuur) in de uiterwaarden plaats vinden middels een (reeks geplande) landschapsversterking rondom de steenfabriek
- Financiële compensatie ruimte biedt om de ruimtelijke kwaliteit te verhogen door een betere ontsluiting van dit gebied of energietransitie in deze omgeving ook als invulling van de duurzaamheidsambities;
- De lusten en lasten evenwichtig zijn verdeeld en een aanzienlijk deel ten goede komt aan de inwoners van Lingewaard;
- Er wordt voldaan aan de vastgestelde kaders voor windenergie;
- Dit initiatief aansluit op het provinciaal beleid dat is vertaald in de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (februari 2019).
- Er een haalbaar- en uitvoerbaar plan ligt;

Echter niet eerder dan nadat de ingekomen zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvergunning zijn beoordeeld kan een definitief oordeel over dit plan worden gemaakt (zie bijlage 6 Ontwerpomgevingsvergunning) De gemeenteraad zal ook dan pas een beslissing nemen omtrent het afgeven van een definitieve vvgb.

1.4 Voor het initiatief is een omgevingsvergunning noodzakelijk, voor het verlenen ervan is de afgifte van een (ontwerp-)vvgb een vereiste.

Het initiatief mag niet worden gerealiseerd zonder omgevingsvergunning. De vergunning mag niet worden verleend zonder dat de raad een vvgb heeft afgegeven (zie bijlage 11 ontwerp-vvgb).

1.5 Advies Commissie m.e.r.

Het milieueffectrapport is voorgelegd aan de commissie m.e.r.. De commissie m.e.r. heeft een advies uitgebracht. De commissie m.e.r. adviseert samenvattend als volgt:

De gemeente Lingewaard wil in 2030 36%, en in 2050 100% van het energieverbruik duurzaam opwekken. Windenergie levert hieraan een cruciale bijdrage. Omdat het bestemmingsplan op het terrein van de steenfabriek geen windturbines toestaat is een vergunning nodig om te kunnen afwijken van het bestemmingsplan. Om hierover goed onderbouwde afwegingen te kunnen maken adviseert de Commissie in het milieueffectrapport te onderzoeken welke voorwaarden/effecten van belang zijn bij de plaatsing van de windturbines op deze locatie. Ook moet duidelijk zijn welke invloed het windturbinepark heeft op beschermde vogelsoorten en op het landschap. De Commissie vindt het daarbij van belang dat er zo breed mogelijk wordt gekeken naar maatregelen om de negatieve effecten van de windturbines te verminderen, zoals stilstand voorzieningen en de inpassing in het landschapsplan.

De door de commissie genoemde adviespunten zijn door initiatiefnemer verwerkt in voorliggende stukken ten behoeve van de ontwerpvergunning.

1.6 Voor het initiatief is een omgevingsvergunning noodzakelijk

Het initiatief mag niet worden gerealiseerd zonder omgevingsvergunning.

2.1 In de exploitatieovereenkomst is het kostenverhaal verzekerd.

In bijgesloten concept-exploitatieovereenkomst (zie bijlage 8 concept exploitatieovereenkomst) en de concept-planschadeverhaalovereenkomst (zie bijlage 8a concept planschadeverhaalovereenkomst met bijlage 8b Risicoanalyse Planschade) zijn afspraken gemaakt voor de ontwikkelings- en exploitatiefase met initiatiefnemer. Deze gaan over het kostenverhaal en de door de initiatiefnemers te vergoeden tegemoetkoming in de planschade. De overeenkomsten moeten nog getekend worden door de initiatiefnemers. De exploitatieovereenkomst en de planschadeverhaalovereenkomst moeten gesloten zijn voorafgaand aan de ter inzage legging van de ontwerp-omgevingsvergunning.

Kantttekeningen

1.1 Het maatschappelijk draagvlak met betrekking tot het realiseren van windturbines geeft een gemengd beeld.

De raad heeft in een motie (december 2017) aangegeven vanuit een positieve grondhouding naar windenergie te kijken. Met daarbij als voorwaarde dat het gaat om haalbare en uitvoerbare plannen (onder meer aan te tonen door een milieueffectrapportage) die getuigen van een goede ruimtelijke ordening en er voldoende draagvlak met een evenwichtige verdeling van lusten en lasten is. Onder de Energiewet kan een project alleen worden afgewogen op basis van een goede ruimtelijke ordening. Het ontbreken van draagvlak is geen (juridische) afwegingsgrond.

Dat laat onverlet dat draagvlak en een evenwichtige verdeling van lusten en lasten voor ons belangrijke aspect zijn. Met de gemaakte afspraken verdelen we de lasten en lusten. Daarbij realiseren we ons ook dat dit niet door alle betrokkenen zo zal worden ervaren. Het draagvlak voor de twee windturbines geeft een gemengd beeld. Verschillende omwonenden en betrokkenen zijn negatief over het ruimtelijk effect door het realiseren van windturbines in een uiterwaardelandschap. Aan de andere kant realiseren veel partijen zich ook dat windenergie nodig is voor de energietransitie. De gemeenteraad heeft zich dit ook gerealiseerd bij het vaststellen van het beleidskader Windenergie.

Wat mag het kosten? (budget)

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de gemeentelijke begroting. De kosten worden verhaald via een exploitatieovereenkomst. Voor een eventuele tegemoetkoming in de planschade wordt een planschadeverhaalovereenkomst gesloten. Er zijn wel afspraken gemaakt met betrekking tot compensatie van de omgeving, te weten voor de direct omwonenden € 35.000,- per jaar, het omgevingsfonds van € 19.000,- per jaar en een gemeenschapsfonds van oplopend tot ca. € 1 miljoen gedurende de gehele looptijd. Bovendien kunnen omwonenden en inwoners van Lingewaard financieel participeren door het kopen van obligaties. De hoogte van de obligaties is € 1,5 miljoen met een looptijd van 15 jaar.

Communicatie en participatie

Het collegebesluit is openbaar. Daarom kiezen we ervoor om omwonenden, betrokkenen en inwoners van Lingewaard actief hierover te informeren. Dit doen we door middel van een nieuws / persbericht (bijlage 9 persbericht) en een nieuwsbrief aan omwonenden en mensen die zich hebben ingeschreven hiervoor (bijlage 10 nieuwsbrief). Beide documenten plaatsen we ook op de website onder www.lingewaard.nl/windenergie-lingewaard. De bijlagen kunnen worden opgevraagd bij de projectleider windenergie en liggen ter inzage bij het gemeentehuis. Dit is alleen ter informatie. Na het collegebesluit is er nog geen officiële gelegenheid voor reactie, dit vindt plaats na behandeling in de gemeenteraad.

Na behandeling in de gemeenteraad wordt de ontwerp-vvgb samen met de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegd en bekend gemaakt via de reguliere kanalen. Ook dit communiceren we actief met omwonenden en mensen die zich hebben ingeschreven voor de digitale nieuwsbrief. Ook worden dan de stukken beschikbaar gesteld via de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Gedurende deze termijn van zes weken kan iedereen op de ontwerp-vvgb en/of de ontwerp-omgevingsvergunning reageren met een schriftelijke zienswijze.

Communicatie en participatie zijn belangrijke randvoorwaarden voor het creëren van draagvlak voor windenergieprojecten. Deze randvoorwaarden worden niet geborgd door wet- en regelgeving. Het is daarom aan de gemeente om zorg te dragen dat communicatie en participatie een nadrukkelijke rol krijgen binnen de ontwikkeling van windenergieprojecten. De raad heeft al een coördinatiebesluit genomen op grond van het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Ook dit aspect wordt in de gezamenlijke publicatie van alle ontwerpvergunningen bekend gemaakt. Daarnaast nemen we dit in de verdere communicatie rondom het plan voor windturbines bij Caprice mee. Zodat voor omwonenden, inwoners en betrokkenen duidelijk is welke besluiten er zijn genomen, wat er ter inzage ligt en welke mogelijkheden er tot het indienen van zienswijzen zijn.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

De ontwerp-vergunning ligt na behandeling in de gemeenteraad zes weken ter inzage. Daarna worden alle reacties en zienswijzen verwerkt in een Reactienota zienswijzen en wordt de te verlenen conceptvergunning daar waar nodig aangepast. Vervolgens vindt besluitvorming plaats over de definitieve afgifte van een vvgb (door de gemeenteraad) en omgevingsvergunning (door burgemeester en wethouders).

Duurzaamheid

Windenergie is op dit moment de belangrijkste techniek voor de transitie naar duurzame energie. Een moderne windturbine op land kan in Nederland stroom voor tot wel 4.300 huishoudens produceren. Windenergie gaat daarom zeker onderdeel uit maken van de energiemix van morgen. Ook in Lingewaard gaan windturbines geplaatst worden. Dit willen wij echter op een verantwoorde manier doen, met oog voor ons landschap, leefbaarheid, en het eerlijk verdelen van lusten en lasten.

Bijlagen

1. Stappenplan procedures
2. Reactienota vooroverleg
 - 2a Vooroverlegreacties
3. Advies Commissie Omgevingskwaliteit
4. Advies Commissie m.e.r.
5. Verslaglegging online-bijeenkomsten als invulling ruimte ateliers
6. Ontwerpomgevingsvergunning
7. Inrichtingsplan Caprice/K3Delta
8. Concept Exploitatieovereenkomst
 - 8a Concept Planschadeverhaalovereenkomst
 - 8b Bijlage bij planschadeverhaalovereenkomst: Risicoanalyse Planschade NIET OPENBAAR
 - 8c Notitie financiële participatie
9. Persbericht
10. Nieuwsbrief
11. Ontwerp-vvgb
12. Toetsing beleidskaders windenergie
13. ProjectMER met bijlagen
 - Bijlage A Akoestisch onderzoek
 - Bijlage B Slagschaduw
 - Bijlage C Externe veiligheid onderzoek
 - Bijlage D Landschappelijke beoordeling
 - Bijlage E Rapport soortenbescherming
 - Bijlage F Rapport gebiedsbescherming
14. Raadsbesluit

Bemmel, 8 september 2020

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk

J.P.M. Meijers